

Építésügyi információs rendszer

/KOVÁCS Dezső - OROSZ Gábor - TEREBESSY Ákos:
Az építésügyi szakmai információs rendszer helyzete.
Bp. 1974. ÉTK, 208 p. 2 t./
/Tájékoztatástudományi tanulmányok 2./

Az ÉTK /Építésügyi Tájékoztatási Központ/ tanulmányorozatának új kötete a hazai építésügyi szakmai információs rendszer helyzetét, eredményeit ismerteti.

Az építésügyi szakmai információs rendszer az országos információs rendszer szakterületi alrendszereként működik. Bázis intézménye az ÉTK, amelynek feladata az ÉVM /Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium/ felügyelete alá tartozó vállalatok és intézmények folyamatos információellátása. Tevékenységét 7 nem főprofilu tájékoztatási intézménnyel közösen végzi. Rendszeresen együttműködik a többi ágazati tájékoztatástudományi intézménnyel, piacutató intézetekkel, az OMKEK-val és egyéb intézményekkel. Nemzetközi szinten részt vesz a EGST keretében kidolgozásra kerülő Nemzetközi Építésügyi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer létrehozásában és a CIB /Nemzetközi Építéstudományi és Dokumentációs Tanács/ munkabizottságainak tevékenységében. Az ÉTK és a külföldi tájékoztatási intézmények közötti kétoldali szerződések a hazai tájékoztatási célkitűzések megvalósítását segítik elő.

Az építésügyi ágazat információs rendszerének a szakterületi irányítási, fejlesztési, kutatási, gyártási, kivitelezési feladatokat végző szakemberek információellátását kell biztosítani a rendelkezésre álló információs bázis alapján. Az információs bázist elsősorban a hagyományos és nem hagyományos szakirodalmi dokumentumok alkotják, de egyre fokozódik a speciális információforrások jelentősége is, mint például a képi- és szóbeli információk, kiállítások, bemutatók, magnesszalagok stb. Tartalmi szempontból tudományos és kutatási, művészeti, gyártástechnológiai és kivitelezési, szervezési, gazdasági és piaci, szabályozás jellegű információk, termékinformáció és az elkészült tervek információi különböztethetők meg.

Az ÉTK a rendelkezésre álló információs bázis felhasználásával széles körű tájékoztató tevékenységet folytat a szakemberek igényeinek maradéktalan kielégítésére. Nagy segítséget nyújtott ehhez a különböző képzettségű, beosztású és különböző munkaterületeken dolgozó szakemberek igényeinek felmérése. A felmérés alapján lehetővé vált az igényszintek szerint differenciált központi tájékoztatás megvalósítása.

A központi szolgáltatások mellett a nagyobb vállalatok és intézetek tájékoztatási részlegei is aktívan bekapcsolódnak az információs termékek előállításába és terjesztésébe, ugyanakkor jelentős fogyasztói is az információknak. A kutató- és tervezőintézetek tájékoztatási

tató tevékenysége általában magas színvonalú, a kivitelező, gyártó és építőanyagipari vállalatok információs szerveinek, információellátásának kialakítása terén azonban még sok a tennivaló. Számos problémát vet fel a vidéki szakemberek információellátása is. Az ÉTK 6 vidéki irodája csak részben tudja megoldani e feladatokat.

Az ÉTK tájékoztató tevékenységét elsősorban a hagyományos módszerekkel látja el /dokumentációs kiadványok szerkesztése, irodalomkutatás, tématanulmányok és világsszínvonal-vizsgálatok készítése, fordítás stb./, de az igények mennyiségi és minőségi növekedése, specializálódása szükségessé tette a korszerű gépi eszközök igénybevételét is.

A számítógépes információfeldolgozás vonatkozásában jelentős eredmények születtek. Az ÉTK tevékenysége e téren elsősorban a gépileg előállított tájékoztató kiadványok szerkesztésére irányul. Az eddig összeállított KWIC indexek legfontosabb célkitűzése, hogy olyan szakirodalmi anyagról nyújtsanak házagpótló tájékoztatást, amelyekről eddig csak az intézetben megtalálható katalógusokból lehetett informálódni. /Pl. építésügyi kutatási jelentések, külföldi tanulmányi beszámolók stb./. A kiadványok előállításával mellett aktívan dolgoznak az információtároló és -kereső rendszerek és a szelektív információszolgáltatás megoldásán, amelynek egyik előfeltétele az építésügyi szaktezaurusz elkészülte. A tezaurusz-készítésben elért eredményekről a Tájékoztatóstudományi Tanulmányok c. sorozat előző kötete részletesen beszámol.

Jelentős gépesítési tevékenység folyik még az Általános Épülettervező Vállalat, a Mélyépítési Tervező Vállalat, valamint az Építéstudományi Intézet tájékoztató részlegeinél is. A legrégibb gépi uton előállított, rendszeresen megjelenő építésügyi tájékoztató kiadvány az AETV, ÉTK és OMKDK által közösen szerkesztett "Gyorsindex - Építéstervezés" c. KWIC-index.

A gépesített információs rendszerek kialakítása általában felveti a szakemberképzés problémáját, hiszen e tevékenység speciális ismeretekkel rendelkező, sokoldalú tájékoztatói szakemberek alkalmazását követeli meg. Mivel hazánkban a tájékoztatói szakemberek képzésének egységes rendszere még nem alakult ki, így nagyrészt a tájékoztatói központokra hárul az a feladat, hogy a gépesített információs rendszerek kialakításában és működtetésében résztvevő szakembereket magas színvonalú képzésben részesítsék.

Ahhoz, hogy a rendszer által nyújtott újszerű szolgáltatások széles körben elterjedjenek, szükséges továbbá, hogy a felhasználók megismerjék a rendszert magát, a szolgáltatások előnyeit és felhasználásuk lehetőségeit. A felhasználók oktatása szorosan kapcsolódik a propaganda tevékenységhez, hiszen leghatékonyabb módja a céltanfolyamok szervezése mellett az ismertető előadások rendezése és nyomtatott anyagok terjesztése. Sajnos az oktatási kérdések megoldására irányuló kezdeményezésekről nem tájékoztat a kiadvány.

Az információs szolgáltatások nyomán jelentkező igények maradéktalan kielégítését a reprográfiai berendezések széles körű alkalmazása segíti elő. A mikrofilmzés elsősorban a korszerű tervtárak kialakítását, az elektrosztatikus és egyéb másolóberendezések alkalmazása pedig az információs bázis jobb kihasználását biztosítja.

A kötetet a szolgáltatások és kiadványok részletes ismertetése mellett a hazai műszaki, gazdasági, építésügyi és tájékoztatási folyóiratok annotált jegyzéke egészíti ki.

Az építésügyi szakmai információs rendszer felépítésének, működésének, szolgáltatásainak átfogó ismertetésével az ÉTK hasznos kézikönyvet adott valamennyi tájékoztatási és építésügyi szakember kezébe, ugyanakkor lehetővé tette számunkra, hogy lemérjük azt a nagy fejlődést, amely a szolgáltatások körének bővítése, a szakemberek sokrétű igényének fokozott figyelembevétel, a gépesítés, valamint a hazai és nemzetközi kapcsolatok szélesítése terén az utóbbi években végbement.

Ferenczy Tamásné

INFORMATIKÁRÓL ÁLTALÁBAN

A kapcsolattervezésről

ZOLTÁN Imre tanulmánya: Az informatika és a public relations /1/ a két fogalom találkozásának törvényszerűségével foglalkozik, felveti a két fogalom egymásra utaltságát és megismerteti a public relations /PR/ alapelveivel. Mint minden újjal, a PR-rel is többször kell találkoznunk, hogy azzal megbarátkozzunk. Az új tudományágnak is meg kell teremtenie a maga saját PR-jét ahhoz, hogy mindennapi munkánkban kivívja jogos helyét. A témával a Könyvtáros hasábjain is találkozhatunk /2, 3, 4/, sőt elfogadható magyar kifejezést is kapunk, a "kapcsolatszervezés" elnevezést, amellyel a továbbiakban mi is élni fogunk. ZIRCZ Péter meghatározásában a kapcsolatszervezés lényege, hogy nem a könyvtár egyik vagy másik részlegének elszigetelt akciója, hanem ezuttal a könyvtár egésze vállalkozik a közönségbizalom megszilárdítására. A kapcsolatszervezés állandó tevékenység, melynek eredményességét folyamatosan is figyelemmel kell kísérni. Lényegében a könyvtár és a társadalom kapcsolatának megjavítását célozza és a kettő kölcsönhatásban áll. A könyvtárnak kedvező közönséghangulatot kell teremtenie saját szolgáltatásai, termékei mellett. Sokféle és sokféle észszerű, tervszerű akciók jellemzik. ZIRCZ Péter sajnálatos állapítja meg, hogy hazai szakirodalmunkban ennek alkalmazott módszertana még kevés. Valóban az említett magyar cikkeken kívül nem sok jele mutatkozik a téma iránti érdeklődésnek. Aktualitására világviszonylatban jellemző, hogy a svájci Nachrichten-Nouvelles-Notizie 1973. 6.számát /5/ egészében a témának szenteli.

* LADÓ János nyelvész a kapcsolatépítés vagy a közönségkapcsolat kifejezést javasolja. Ld.: TMT, 20.k. 8.sz. 1973.aug. p.611-614.